

JENNE
BRANDS

DE VIJFDE REGEL

DE VIJFDE REGEL

Jenne Brands

*DE VIJFDE
REGEL*

Zomer & Keuning

www.kok.nl

ISBN 978 90 205 2956 2

NUR 301

Omslagontwerp: Julie Bergen

Omslagfoto: Claire Morgan, [Image]Store, Wildcard Images

© 2009 Uitgeverij Zomer & Keuning, Kampen

Alle rechten voorbehouden.

HOOFDSTUK 1

Tamar raapt de krant van de mat. Hij is dubbeldik – Talweer zaterdag. Gewoontegetrouw leest ze de koppen en de kolom: Vandaag in uw krant. Niets van dat alles wekt haar interesse. Ze kan haar abonnement net zo goed opzeggen. Wat geeft ze nog om nieuws. In de keuken smijt ze het hele pakket onder het tafeltje. Piekerend houdt ze de waterkoker onder de kraan en piekerend spoelt ze de theepot om. In de broodla vindt ze één broodje. De koelkast is zo goed als leeg, het boterkuipje ook, dus ze moet in ieder geval vandaag naar de supermarkt.

Ze rekt zich en pakt de theebus van het kastje boven het aanrecht. Gelijk slaat de snelkoker luid borrelend af, ze plonst hem leeg in de theepot en vist een theezakje uit de bus. Wild laat ze het in de pot dansen. Tot ze de brievenbus hoort klepperen. Post! Tamar zwiept het zakje op een schoteltje en stapt zo ver achteruit dat ze de mat bij de voordeur kan zien. Niks! Weer kleppert de bus. Ook wordt er op de deur getrommeld.

Bezoek? ‘Nee, dank u,’ fluistert Tamar. Behoedzaam trekt ze de deur tussen de keuken en de gang dicht. Met een kop thee in de ene en het broodje in de andere hand gaat ze aan het tafeltje zitten. Het brood smaakt muf, zelfs als ze het in de thee doopt. Niet te eten, klaagt ze en gooit het restant in de afvalbak.

Het lawaai in de gang neemt toe. Wie kan dat toch zijn? Wie weet nou haar adres? Iemand van school of van de kerk? Of Frank? Stel dat hij het is! Dat zou mooi zijn. Blij duwt ze de deur naar de gang open. ‘Tamar! Tamar!’ hoort ze roepen, ‘Doe nou open! Alsjeblieft?’ Tamar blijft teleurgesteld staan. Hij is het niet, weet ze. Frank

heeft een lage volle stem en deze klinkt hoog en schel. Het zal dus een vrouw zijn. De stem heeft wel wat bekends, Tamar probeert er een naam bij te krijgen, maar het lukt haar niet. Twijfelend vraagt ze zich af of ze nou wel of niet open zal doen. Dan bedenkt ze dat het best een van haar ex-collega's kan zijn, die nog een keer wil komen vertellen dat het allemaal eigen schuld dikke bult is. Of, nog veel erger, het is Lotte, de vrouw van Frank. Ja, dat zou ook goed kunnen: het schreeuwen klinkt een beetje hysterisch. Het idee Lotte te kunnen treffen vaagt Tamars twijfel weg en met een resoluut gebaar trekt ze de deur weer dicht.

De trommelaarster houdt lang vol. Als het eindelijk stil blijft neemt Tamar nog een kop thee. Een harde roffel op het raam van de keukendeur doet haar weer opschrikken. Met een klap zet ze haar kop neer. Dit slaat echt alles! Nijdig kijkt ze naar de deur. Nog een geluk dat het gordijn niet doorzichtig is.

‘Tamar! Tamar!’ hoort ze weer. ‘Doe nou open? Je bent wel thuis. Je moet gewoon thuis zijn!’

Nu pas herkent Tamar de stem. Blij verrast roept ze: ‘Judith!’ en springt overeind. Vlug doet ze de deur van het slot.

‘Hè hè! Ein-de-lijk! Ik zou het net opgeven. Tamar, weet je dat je bel het niet doet? Ik heb zowat een uur op je voordeur staan bonken. Mijn handen zijn kapot en mijn keel is rauw! Waarom deed je niet open? Je moet me gehoord hebben!’

‘Ook goeiemorgen,’ zegt Tamar droog. ‘Een tijd niet gezien. Wat leuk dat je weer eens langskomt.’

Judith lacht. ‘Weer eens! Ben ik hier dan al geweest? Wist ik dat je hier woonde? Ik heb werkelijk stad en land afgebeld om achter je adres te komen. Je komt ook nergens, je lijkt net een kluizenaar. De afgelopen weken heb ik veel vrienden van vroeger gesproken en die zeiden

allemaal dat ze jou al jaren niet gezien hadden.’ Ze pakt Tamar bij haar schouders, trekt haar naar zich toe en zoent rechts en links en rechts naast haar gezicht. ‘Lieve Tamar, ik ben heel blij dat ik je tref. Ik wilde je zo graag vertellen hoe erg ik het vind van je vader en ook van je moeder en zo. Het spijt me echt verschrikkelijk dat ik niet naar de begrafenis kon komen. Maar Wanda wilde er ook naartoe en we hadden het net die morgen megedrukt. Daarna heb ik wel duizend keer geprobeerd je te bellen. ’s Zaterdags, ’s zondags, overdag, ’s avonds! Waarom pak je eigenlijk je telefoon nooit op?’

Tamar haalt haar schouders op. Wat kan ze daar nou op zeggen? Onbekende nummers interesseren haar niet, ze kijkt alleen of het Frank is.

‘Als je weer belt, pak ik op,’ belooft ze. ‘Geef me dan straks wel even je nummer?’

‘Afgesproken! Weet je, Tamar, wat ik het liefste zou willen? Dat je me vaak even belt. Dat het tussen ons weer net als vroeger wordt. Weet je nog hoe gaaf het was toen we alles met elkaar bespraken en alles samen deelden. Zelfs onze kleren. Hoewel...’ ze doet een stap achteruit, bekijkt Tamar van top tot teen en schudt haar hoofd, ‘...dat joggingpak hoef ik niet. Het staat jou trouwens ook voor geen meter. Je haar lijkt ook nergens op. Zal ik het een keer voor je doen, hier of bij mij thuis, en een maskertje op je gezicht? Je zult eens zien hoe je daarvan opknapt.’

Pas nu realiseert Tamar zich hoe ze eruitziet: doffe haren, bleek gezicht, kleurloze verwassen kleren. Zal ik me gauw verkleden, denkt ze, en een kleurtje op mijn gezicht smeren? Maar heeft dat wel zin? Als ik echt wil opknappen, dan zal ik toch eerst moeten douchen en mijn haren wassen. Kan ik zo lang Judith hier alleen laten zitten? Nee, want dat zal ze niet leuk vinden. Bovendien heeft ze me nu toch al zo gezien.

Dwars door haar denken heen krijgt ze uitgebreid advies van Judith over welke kleuren haar wel staan. Tamar knikt, ze weet nog dat er niet meer van haar verwacht wordt. De stem van haar vriendin klinkt wat zenuwachtig, maar verder lijkt ze weinig veranderd. Vroeger was Judith een mooi tener meisje; nu is ze een mooie slanke vrouw. Ze ziet er ook opvallend verzorgd uit, haar make-up is perfect en haar kleren zijn duidelijk met zorg gekozen. Alle onderdelen zijn op elkaar afgestemd.

Als Judith een kleurenwaaiertje uit haar tas pakt, valt het Tamar ineens op hoe smal haar hand is. Eigenlijk is Judith nu een beetje te mager, denkt ze bezorgd. Toch ziet ze er verder wel gezond uit; haar haren glanzen en haar ogen stralen. ‘Luister je wel?’ vraagt Judith ineens. ‘Moet ik eerlijk zijn?’

‘Altijd! In ieder geval tegen mij.’

‘Ik was je aan het bewonderen, je bent zo mooi. Ik vind je alleen een beetje mager. Eet je wel genoeg?’

Judith lacht. ‘Een compliment met kritiek. Dank je hartelijk. Je zegt het trouwens ook verkeerd. Ik ben niet mooi, maar ik maak me mooi. En ik ben niet mager, maar slank. En ja, ik eet wel goed. Jij ook? Ik denk het niet. En nu wel naar me luisteren. Dan komt het met jou ook weer helemaal goed. Dat beloof ik je.’

Ze vindt dus dat het niet goed met me is, concludeert Tamar, en ze is hier net. Zou het zo duidelijk zijn dat ik aan het eind van mijn latijn ben? Judith zegt nog een keer welke kleuren Tamar het beste kan dragen, daarna vertelt ze over een modeshow waar ze pas geweest is. Alle modellen die ze gezien heeft en die Tamar mooi zouden staan, beschrijft ze. Tamar kijkt naar Judith en geniet van haar nabijheid, haar stem, haar mimiek. Hoe heeft ze het zo lang zonder haar gered? Waarom toch heeft ze Judith wel laten vallen en Jason niet? Jason was alleen maar aantrekkelijk, verder niets, en Judith is echt

een kei van een vriendin. Tamar heeft haar zo gemist, haar broertjes en zusjes ook. Die waren zo vertrouwd met haar; ze kletsten en kibbelden met haar alsof ze een zusje was. Bij hen vond ze wat ze thuis miste: haar ouders waren wel lief, maar te bezorgd. Met Judith had ze onbezorgde lol. Ze heeft het aan haar te danken dat ze in ieder geval op een zonnige jeugd terug kan kijken. Judith kon er niks aan doen dat alles in een zomer veranderde. Dat was vaders schuld en die van Jason. Alleen omdat vader het wilde, liet Jason haar in de steek. En ze hield zo veel van Jason. Om hem sloot ze zich zelfs bij zijn vrienden aan. Hoe heeft ze het kunnen doen! Ze vond ze niet eens leuk. Voor Rutger, Elsbeth, Joris en Herman was ze zelfs een beetje bang. Sander, Marnie en Wendy vielen wel mee. Maar die anderen voelden zich zo superieur dat ze zich de Toptien noemden. Leraren en klasgenoten maakten er de Sartop van, omdat er zo veel pestkoppen bij waren. De top van de Toptien was daar ook trots op. En zij wilde bij die pestkoppen horen! Nooit had ze iemand bewust kwaad gedaan en toen sloot ze zich bij zulke lui aan. Alleen omdat ze hoe dan ook bij Jason wilde horen. Toen leek het logisch, nu onvoorstelbaar. Net zo onvoorstelbaar als wat daarna gebeurde. Judith was daar niet bij en Tamar heeft het haar nooit verteld. Judith weet alleen dat ze een tijdje bij tante Helga gewoond heeft, maar niet waarom. Tamar was wel van plan alles aan haar te vertellen. Tot ze hoorde dat Judith met Jason stond te zoenen. Nu begrijpt Tamar niet dat ze zich toen vooral door haar vriendin verraden voelde. Omdat Jason altijd nogal vrij met meisjes omging. Dat was echt meten met twee maten, denkt ze, ik had...

‘De volgende modeshow bekijken we samen,’ besluit Judith haar verhaal.

‘Mij best.’

‘Ik zorg voor kaarten,’ belooft Judith en draait zich naar het aanrecht. Ze kijkt van de theepot naar het koffiezet-apparaat en stelt: ‘Je hebt nog geen koffie.’

‘Binnen vijf minuten heb ik koffie,’ belooft Tamar. ‘Ga jij maar vast naar de kamer.’ Ze is boos op zichzelf. Judith zal wel denken: Tamar biedt me niet eens iets aan, ze laat me gewoon de hele tijd in een ongezellige kale rotkeuken staan. Waarom heb ik haar nou niet meteen meegenomen naar de kamer?

‘Graag, ik heb echt trek in een lekker bakje,’ zegt haar vriendin en blijft staan.

‘Ik hoop wel dat je het zwart lust, want ik heb geen melk,’ zegt Tamar terwijl ze de koffiebus in een filterzakje leegschudt. ‘Net genoeg,’ mompelt ze. Sombor laat ze erop volgen: ‘Maar de koek is op. Eigenlijk is alles hier op.’ Opkijkend leest ze medelijden op het gezicht van haar vriendin. Waarom zeg ik dat nou zo, denkt ze geërgerd en zegt verontschuldigend: ‘Ja, weet je, ik ben een paar dagen wat grieperig geweest. Ik was juist van plan boodschappen te doen.’

‘Zal ik even voor je naar een winkel gaan?’

‘Lief aangeboden, maar dat hoeft echt niet. Ik voel me al veel beter.’

‘Heb je voor vanmorgen ook andere plannen of afspraken?’

Tamar schudt haar hoofd, pakt twee kopjes en zet ze klaar op een dienblaadje.

‘Mooi, dan kan ik gezellig de hele morgen blijven. Want behalve bijpraten wil ik het ook over de reünie hebben. Daar weet je toch wel van, hoop ik?’ Judith kijkt haar vragend aan. Als Tamar knikt gaat ze verder. ‘Ook wil ik wel weer eens lekker samen lachen. Net als vroeger.’ Gelijk slaat ze haar hand voor haar mond. ‘Sorry, sorry, sorry! Jij bent daar nu natuurlijk nog te verdrietig voor! Waarom zeg ik toch altijd van die domme dingen? Net

ook al, met mijn kritiek op je uiterlijk. Lieve Tamar, wil je het me alsjeblieft vergeven? Weet je wat het is, ik ben gewoon nog stikzenuwachtig. Ik was echt bang dat je niet open zou doen. Dat ik dat hele eind voor niks gereden had. Het is gewoon te lang geleden dat we elkaar gesproken hebben. Ik wil je zo veel vertellen! Jij mij ook, hoop ik.'

'Ik ben blij dat je gekomen bent,' zegt Tamar alleen. Als de koffie uitgelekt is, schenkt ze de kopjes vol. Ze heeft gemengde gevoelens. Ze is echt blij met Judiths bezoek en samen lachen lijkt haar heerlijk. Maar ze wil niet naar de reünie en ze wil ook niets over zichzelf vertellen. Haar leven is toch alleen maar kommer en kwel. Zelfs Judith zal daar niets om te lachen in vinden.

Tamar pakt het blaadje op en gaat haar vriendin voor door de gang naar de kamer. Ineens valt het haar weer op dat de gang net zo grauw en verveloo oogt als de keuken. Dat zag ze ook toen ze hier kwam wonen. Bruisend van energie had ze zich voorgenomen het hele huis op te knappen. Verder dan de kamer is ze niet gekomen. Mismoedig bedenkt ze hoe trots ze eens was op die kamer, vooral op de eigenhandig geschuurde en gebeits-te houten vloer, maar ook op de zelf gewitte achterwand, het grappig gevormde zwarte computermeubel, de grote witte rieten stoel met de bijpassende leetuurmand, het zwarte leren bankje, de warmrode accessoires rondom. Iedere keer als ze thuishkwam, had ze genietend rondgekeken. Sinds ze dag in dag uit thuis zit, geniet ze nergens meer van. Nu kijkt ze met Judiths ogen rond. Het is nogal rommelig. Rondslingerende kleren en tijdschriften vallen het eerst op. De met zorg uitgekozen rode accenten zijn er bijna door ondergesneeuwd. Tot haar schrik ruikt het ook een beetje muf. 'Ik ben hier vanmorgen nog niet geweest,' zegt ze. Ze zet het blad op tafel en klapt vlug een raampje open. Intussen kijkt

Judith rond. Zwijgend. Dat vindt Tamar veelzeggend. Totaal afgekeurd, denkt ze. ‘Alle plaatsen zijn vrij,’ zegt ze.

‘Mooi,’ knikt Judith, ‘dan kies ik de troon.’ Voor ze in de rieten stoel gaat zitten vouwt ze de sweater, die op de leuning hangt, netjes op en legt hem bovenop de slordige stapel lectuur in de mand ernaast. Ze pakt een kopje koffie en neemt behoedzaam een slokje. ‘Dat smaakt goed,’ zegt ze.

Alsof ze dat niet verwacht had, denkt Tamar pessimistisch.

‘Werk je nog op die school in Middelburg?’

Tamar schudt haar hoofd. ‘En ook niet ergens anders.’

‘Nee toch!’ Judith moet dat blijkbaar even verwerken.

Ze drinkt haar kopje in een keer leeg. ‘Ik vind het zo leuk dat we een reünie van de Toptien hebben,’ zegt ze dan. ‘We hadden wel afgesproken dat we over tien jaar weer bij elkaar zouden komen, maar eerlijk gezegd heb ik daar nooit meer aan gedacht. Tot ik hoorde dat er een oproep voor ons op Hyves stond. Sander en ik hebben ons meteen opgegeven. Herman, Elsbeth, Joris en Wendy stonden er al op. Jouw naam zag ik nog niet.’

‘Ik ga niet.’

‘Je gaat niet! Waarom niet? Het is toch leuk om elkaar weer eens te zien en te spreken? Ik ben ook zo benieuwd of die anderen allemaal brave burgers geworden zijn, want dat waren we toen beslist niet. Van sommige dingen had ik later wel spijt.’

‘Ik ook. Daarom ga ik niet.’

‘Misschien hebben die anderen ook wel spijt. Misschien kunnen we daar samen over praten.’

‘Ik wil niet eens meer aan die akelige dingen denken, laat staan erover praten.’ Tamar zet de kopjes weer op het blad en loopt ermee naar de keuken. Het trekt haar totaal niet haar vroegere vrienden weer te ontmoeten.

Alleen Jason, die wil ze wel graag spreken. Ze wil hem vragen aan wie hij het verteld heeft. Want dat moet hij gedaan hebben. Jason was buiten haar familie de enige die ervan wist. En haar familie heeft het niemand verteld. Dat weet ze zeker, want ze wilden er niet eens met Tamar zelf over praten. Het werd letterlijk doodgezwegen en dat wordt het nog steeds: tante Helga verbrak meteen de verbinding toen Tamar er vorige week over begon. Daarom moet het Jason wel zijn. Misschien heeft hij het aan een van zijn vrienden of vriendinnen verteld. En dat diegene haar die rotbrief met dat afschuwelijke krantenknipsel gestuurd heeft. Stel dat het een lid van de Toptien is en dat hij of zij naar de reünie komt! Tamar moet er niet aan denken dat ze met die griezels een gezellig praatje gaat maken. Al acht ze die kans maar miniem. Want goed beschouwd is het onlogisch dat de briefschrijver een lid van de Toptien geweest kan zijn. Sommige beschuldigingen in de brief slaan op alle tien de leden. Waarschijnlijker is de schrijver dus iemand die gepest werd. Maar waarom stuurt hij juist mij een brief? vraagt Tamar zich voor de zoveelste keer af. Of hij heeft ons alle tien een brief gestuurd. Hoewel, denkt ze meteen, als Judith zo'n brief had gekregen, had ze het me net vast en zeker verteld, wat er ook in stond. Zo was ze en zo zal ze nog wel zijn.

Tamar pakt de koffiepot en schenkt de kopjes vol. Ik houd gewoon vol dat ik geen zin heb om naar die reünie te gaan, neemt ze zich voor. Misschien kan ik via Judith het telefoonnummer van Jason te weten komen. Maar als ze de kamer weer binnenkomt, zegt haar vriendin: 'Het is toch niet om Jason? Want misschien komt die niet eens. Hij heeft zich in ieder geval nog niet opgegeven. Vanmorgen heb ik de lijst nog gecheckt.' 'Jason wil ik juist wel spreken. Graag zelfs. Heb jij misschien zijn telefoonnummer of adres?'

‘Nee, dan had ik hem al gebeld. Maar ik herinner me ineens dat Jason een laatkomer was. Hij meldt zich vast nog aan. Dus reden temeer voor jou om je ook op te geven.’

Tamar schudt haar hoofd en zucht hartgrondig. Judith komt naast haar zitten. Ze legt een arm om haar schou- ders en zegt: ‘Lieve Tamar, het gaat helemaal niet goed met je. Het is niet alleen verdriet, denk ik. Misschien heb je wel een burn-out. Want precies zo zie je eruit. Opgebrand!’

‘Nou en! Mag ik alsjeblieft? Het zou toch een wonder zijn als ik er stralend uitzag. Frank, de man van wie ik hield, liet me vallen. Daardoor verloor ik ook nog mijn vrienden en mijn baan. Toen stierf mijn vader plotseling en mijn moeder...’ Tamar haalt moedeloos haar schou- ders op. ‘Dus eigenlijk heb ik niemand meer.’

‘Niemand! Maar ik ben... O, sorry! Ja, dat ben ik weer, ik wil alles veel te vlug en jij hebt natuurlijk even tijd nodig om weer aan me te wennen. Het is alleen... Ik dacht... Och Tamar, ik wil er zo graag weer helemaal voor je zijn. Alles met je delen. Niet alleen de leuke din- gen, maar ook je verdriet en je zorgen, over je vader, je moeder of die man die je in de steek liet. Ja, laten we met Frank beginnen. Of wil je liever niet over hem praten?’ Judith kijkt Tamar vragend aan.

‘Ik wil de hele dag wel over Frank praten. Alleen denk ik niet dat ik me daardoor beter zal gaan voelen. Eerder slechter, want het is voorbij. Onze relatie was mooi zolang het duurde, maar nu is het voorbij. Dat zei hij. Daarna wilde hij niks meer met me, niet eens praten.’

‘Zomaar pats boem voorbij? Zonder reden?’

‘Nou nee, dat niet. Het kwam door Lotte, zijn vrouw. Hij moest van haar kiezen.’

‘Ja, sorry hoor, maar ergens kan ik dat wel begrijpen.’

‘Omdat je niet het hele verhaal kent.’

‘Ik luister.’

‘Frank hield niet meer van Lotte. Tenminste niet zoals hij van mij hield. Lotte begreep hem niet. Hun huwelijk stelde al jaren niks meer voor, zei hij. Al voordat hij mij kende, wilde hij bij haar weg.’

‘Maar hij deed het niet.’

‘Nee, er kwam steeds iets tussen: problemen met zijn kinderen, zorgen in de familie, zijn schoonmoeder stierf plotseling, Lotte werd depressief. Daarom ook mocht zij beslist niets van onze relatie weten. Hij was bang dat ze zichzelf iets zou aandoen als ze ervan hoorde. Maar zodra Lotte weer helemaal in orde was, zou hij over ons vertellen en de scheiding aanvragen. Ik zag haar regelmatig, ze was invalster op onze school, en dan leek ze wel vrolijk. Dus ik dacht dat ze lekker opknapte. Maar op een kwade dag luisterde ze een telefoongesprek van ons af. Toen ging ze finaal door het lint en dreigde met zelfmoord. Frank was bang dat ze in die toestand niet goed voor hun kinderen kon zorgen. Natuurlijk voelde hij zich voor zijn kinderen verantwoordelijk, maar ook voor haar, en hij verbrak onze relatie. Dat was haar niet genoeg, ik moest ook van school, ze wilde niet dat hij mij daar kon treffen. Dus probeerde ze me weg te pesten. Op een keer kwam ze zelfs onder lestijd mijn klas binnen. Ze riep heel akelige dingen en gooide de sleutel, die Frank van mijn huis had, naar mijn hoofd. De kinderen schrokken zich naar, er begon zelfs een meisje te huilen. Toen ik Lotte de klas uit duwde, dreigde ze met meer van zulke scènes als ik niet vertrok.’

‘Maar dat mocht ze toch niet doen. Heb je het niet aan je directeur gemeld dan?’

Tamar knikt. ‘Zeker. Maar mijn directeur, Frank dus, zei dat Lotte overspannen was en daarom niet verantwoordelijk was voor haar daden. Het speet hem heel erg dat hij het zeggen moest, maar uit ervaring wist hij dat Lotte

in die toestand niet aanspreekbaar was en heel gemeen kon zijn, daarom leek het hem beter dat ik ontslag nam. Volgens hem was er een tekort aan leraren en zou ik zo weer een baan hebben. Dus ik stapte op. Daarmee was ik niet alleen mijn baan kwijt, maar ook mijn collega's en mijn vrienden.'

'Hoezo dat?'

'Jammer genoeg waren ze niet alleen met mij bevriend, maar ook met Lotte en Frank. Ik was niet zo spraakzaam over wat er gebeurd was, Lotte wel. Zij vertelde aan iedereen die ze sprak, dus ook aan al mijn vrienden en collega's, uitgebreid haar kant van het verhaal. Ze kozen unaniem voor haar. Ik kreeg geen enkel blijk van medeleven, alleen maar preken. Toen heb ik gezegd dat ik niets meer met ze te maken wilde hebben. Dat hebben ze ter harte genomen, want sinds ik niet meer op school kom heb ik ze niet meer gezien en ook niets meer van ze gehoord. Alleen Frank heeft mij na mijn vertrek nog een keer gebeld. Onze relatie is fantastisch geweest, zei hij toen, maar nu is het voorbij. Nog geen week later stierf mijn vader...' even stokt haar stem, '...en ik had vader al weken niet gesproken.'

'Dat is erg. Heel erg.'

En toen kwam die rotbrief ook nog met dat verschrikkelijke krantenberichtje, denkt Tamar. Maar daar kan ik niet over praten. Als ik eraan denk moet ik al huilen.

Haar ogen lopen vol. Met een klein stemmetje zegt ze: 'Er is nog iets waar ik me zorgen over maak. Maar dat kan ik je nu niet vertellen. Later misschien.'

'Niet misschien,' zegt Judith hees, ook in tranen. 'Zeker! Tamar, alsjeblieft? Beloof me dat. Laat mij je helpen. Je bent nu niet meer alleen. Ik ben er weer. En... Als ik je niet helpen kan, zoeken we samen professionele hulp voor je. Volgende week bel ik je. Dan wil ik horen wat je doet. Of geef me je e-mailadres, dat is wel net zo handig.'

‘Justme-tdg@hotmail.com,’ zegt Tamar.

Judith lacht door haar tranen heen. ‘Je raadt nooit wat het mijne is.’

‘Justme-jz?’

Judith knikt blij. ‘Niet te geloven, hè? Wij zijn echt twee zielen, één gedachte.’ Ze dept heel voorzichtig met een tissue haar wangen droog. ‘Zeg Tamar, wil je er nog eens over denken? Over de reünie, bedoel ik. Als jij er niet bij bent, vind ik er ook niks aan.’

En Sander dan? denkt Tamar.

‘O, en Sander wil je ook graag weer zien. Wij zijn ook nogal nieuwsgierig naar wie het organiseert. Ik dacht eerst Elsbeth. Omdat zij vertelde dat de oproep op Hyves stond.’

‘Heb jij dan nog contact met Elsbeth? Ik dacht dat je haar niet zo mocht.’

‘Goed gedacht, ze zei het ook niet tegen mij, maar tegen Sander. Sinds een paar maanden zijn ze collega’s. Niet leuk, vind ik. Maar hoe dan ook, hij denkt dat zij de oproep niet geplaatst heeft. Heb jij enig idee wie wel?’

Tamar haalt haar schouders op. ‘Ik zou het echt niet weten. Onder de uitnodiging stond alleen: De regelneef.’

‘Onder de uitnodiging! Heb jij een uitnodiging gekregen?’

‘Ja, anders had ik er niet van geweten. Ik kijk nooit op Hyves.’

‘Mag ik hem eens zien?’

‘Ik zoek hem op.’

Tamar legt de sweater op het bankje en laat zich op haar knieën naast de leeuroman zakken. Ze begint de bladen er een voor een uit te pakken. Nu pas realiseert ze zich dat het minstens zo opmerkelijk is dat de regelneef haar adres wist als de schrijver van de anonieme brief. Is die regelneef misschien ook de schrijver?

Judith vertelt dat Sander geprobeerd heeft uit te zoeken

van wie de site is. Het is hem niet gelukt. ‘Snap jij nou waarom die regelneef zo geheimzinnig doet?’ vraagt ze. ‘Misschien omdat hij denkt zo meer mensen te trekken.’ ‘Het kan dus iedereen zijn.’

‘Behalve ik, want ik wil er niet eens naartoe.’

‘Dat kan ook nep zijn, om mij op een dwaalspoor te brengen.’

‘Zou ik mezelf dan schriftelijk uitnodigen?’ De stapel lectuur naast de mand wordt hoger en hoger, de kaart blijkt helemaal onder in de mand te liggen. Tamar ziet meteen dat de uitnodiging een ander lettertype heeft dan de brieven. Judith bekijkt hem ook aan beide kanten. ‘Het poststempel is van Amsterdam,’ zegt ze, ‘dus dat helpt ons niet verder en de tekst ook niet. Op Hyves staat het precies zo. Jij moet je op dezelfde site melden.’ Ze legt de kaart op tafel en de kranten en bladen netjes terug in de mand.

‘Judith, weet je wat ik niet snap?’ vraagt Tamar. ‘Hoe die regelneef aan mijn adres is gekomen. Bijna niemand weet waar ik woon. Na mijn verhuizing heb ik geen adreswijzigingen gestuurd. Dat wilde ik pas doen als Frank definitief bij me kwam wonen. Dan kon ik zijn naam er ook meteen bij zetten. Ik dacht toen echt dat het een kwestie van weken zou zijn. Dus al is het wat laat, alsnog sorry dat ik je toen mijn nieuwe adres niet heb laten weten. Hoe ben jij daar eigenlijk achter gekomen?’

‘Ik ben bij je moeder op bezoek geweest.’

‘Wist zij mijn adres?’

Judith schudt haar hoofd. ‘Annet zocht het voor me op. Je 06-nummer ook.’

‘Annet? Wie is Annet?’

‘Een verzorgster of verpleegster van je moeder. Ja, hoe noem je die mensen daar eigenlijk? Vreemd dat je haar niet kent. Ze kende jou wel. Het was een leuke vrouw,

ze zag er ook verzorgd uit. Mooi opgemaakt en haar zwarte haar glansde en was goed geknipt.’

Dat is echt Judith, om daar op te letten, denkt Tamar.

‘Ze zei dat je moeder weinig bezoek kreeg.’

Waar bemoeit dat mens zich mee, denkt Tamar. Maar voor Judith schaamt ze zich. Vlug vraagt ze: ‘Kende mijn moeder je nog?’

‘Toen ik kwam wel, ze noemde meteen mijn naam. Maar even later zei ze mevrouw tegen me.’

‘Ze noemt mij ook weleens mevrouw.’

Judith knikt. ‘Dat weet ik. Dora Vos vertelde het me.’

‘Dora Vos! Wie is dat nou weer?’

‘Dat weet je vast wel. Je moet haar daar weleens gezien hebben. Zij kent jou ook. Ik ken haar van mijn werk. Haar gezicht lijkt net een gedroogd appeltje. Ze laat haar haren altijd kastanjebruin verven.’

‘Ja, ik weet al wie het is. Ze zit er vaak en er woont niet eens familie van haar. Ik ben bezoekdame, zei ze eens. Ik noem haar Aagje.’

‘Precies, dat is ze,’ lacht Judith. ‘Ze vraagt en vraagt maar en ze vertelt niets over zichzelf. Maar ze is wel vriendelijk. Doe haar mijn groeten als je haar weer treft. En weet je wat, kom daarna gezellig bij ons eten. Je bent dan toch in de buurt. Bel me de avond ervoor even, dan kan ik op je rekenen.’

‘Doe ik,’ belooft Tamar. Ze pakt haar mobiel om Judiths nummer op te slaan. Ze wil vandaag nog naar moeder, uitzoeken wie naar haar adres gevraagd heeft. Misschien komt ze er zo achter wie de briefschrijver is.

‘Ik stap weer eens op,’ meldt Judith. Ze neemt afscheid met weer drie zonen in de lucht en belooft Tamar contact te zullen houden.

HOOFDSTUK 2

Judith stapt in haar auto. Voor ze start, zoekt ze een strip pittige kauwgum uit haar tas. Ze wil iets in haar mond hebben. Verwoed kauwend en piekerend rijdt ze naar huis. Judith maakt zich ernstig zorgen over haar vriendin, nog meer dan voor haar bezoek. Nu weet ze zeker dat het niet goed met Tamar gaat. Ze had net zo'n medelijden met haar. Alleen toen ze over die man, Frank, vertelde, kon ze haar wel door elkaar rammelen. Je zou toch denken dat iedereen die smoes kent: mijn vrouw begrijpt me niet, ons huwelijk stelt niks meer voor. Nog een geluk dat die vrouw er achter kwam. Wie weet hoelang hij Tamar anders nog aan het lijntje gehouden had. Echt een vent van niks, om alles op zijn vrouw af te schuiven. Toch praat Tamar over hem alsof ze nog steeds van hem houdt, dus het is vast heel akelig voor haar geweest. Vooral omdat haar vader ook net stierf.

Het spijt Judith heel erg dat ze toen haar vriendin niet opgezocht heeft. Somber bedenkt ze dat ze tegenover Tamar steeds maar weer tekortschiet. Tien jaar geleden heeft ze haar ook al aan haar lot overgelaten. Tenminste, zo voelt het. Ze had er toen gewoon moeten zijn voor Tamar, vindt ze. Achteraf bezien had ze zich niks van die tante Helga aan moeten trekken. Ze had naar Nijmegen moeten gaan en haar vriendin op moeten zoeken. Tamar betekende zoveel voor haar. En nog! Net, toen ze haar zag, had ze moeite om haar tranen in te houden. Terwijl ze haar al die tijd niet gezien heeft. Dat was de schuld van Tamars ouders. Een paar maanden na Tamars vertrek verhuisden zij ook naar Nijmegen. Dus kwam Tamar niet terug. Judith hoorde ook niets meer van of

over haar, tot ze in de beautysalon van Wanda kwam werken. Dat is nu ruim twee jaar geleden. Wanda bleek bevriend te zijn met Heleen, Tamars moeder. Heleen en haar man woonden weer in de stad. Zij kon niet wenen in Nijmegen en had terug gewild voor ze te oud was om te verhuizen. Wanda ging regelmatig bij haar op bezoek. Ze gaf haar dan een maskertje of verzorgde haar kapsel. Toen Wanda dat eens tijdens een pauze vertelde, zei Judith dat Heleens dochter vroeger haar vriendin was geweest. Wanda had haar gevraagd of ze ook wist waarom Tamar naar Nijmegen verbannen was. Judith zei van niet. Toen had Wanda het haar verteld. Het was een hartverscheurend verhaal. Judith moest ervan huilen. Tamar was ook heel verdrietig geweest, zei Wanda. Het had ook erg lang geduurd voor ze er een beetje overheen was. Uiteindelijk had ze wel de pabo gevolgd, al was dat niet van harte; het moest van haar vader. Ze was ook geslaagd. Nu gaf ze les op een basis-school in Middelburg.

Diezelfde dag besloot Judith Tamar alsnog te laten weten dat ze met haar meeleeft. Al was het verschrikkelijke al meer dan negen jaar geleden gebeurd, Tamar zou daar vast nog wel verdriet om hebben, dacht Judith. Ik schrijf haar eerst, nam ze zich voor, en als Tamar daar positief op reageert, vraag ik of ze eens bij ons langs wil komen. Misschien komt het weer helemaal goed tussen ons. Ik wil ook graag regelmatig bij haar langs. Al woont ze nog zo ver.

Wanda bezorgde haar Tamars adres. Maar in de brief kwam niets over medeleven te staan. Achteraf leek het Judith toch het beste net te doen alsof ze niet wist wat er in Nijmegen gebeurd was. Het zou beter zijn als Tamar dat zelf aan haar vertelde, dacht ze. Ze beschreef haar eigen leven van de laatste jaren en vroeg hoe Tamar het maakte. Haar vriendin reageerde vrij snel. Ze

schreef dat alles goed met haar was en dat ze het fijn vond weer iets van Judith te horen. Het was een kort briefje, veel korter dan de brief van Judith, maar toch was ze er blij mee. Tamar moet alleen weer even aan me wennen, dacht ze. Ik blijf haar gewoon lange brieven schrijven, dan komt het vast weer goed tussen ons. In haar volgende brief vroeg ze haar vriendin langs te komen als ze op bezoek bij haar ouders was. Tamar beantwoordde die brief wel, maar reageerde niet op de uitnodiging.

Later vertelde Wanda dat Heleen haar in vertrouwen verteld had dat Tamar een verhouding met een getrouwde collega had. Haar vader keurde die relatie sterk af en daarom kwam ze niet meer thuis. Het viel Judith zwaar tegen dat Tamar haar niets over haar relatie geschreven had. Kort daarop schreef ze wel dat ze ging verhuizen, maar ze vermeldde haar nieuwe adres niet. Judith concludeerde daaruit dat Tamar geen prijs stelde op verder contact. Rond die tijd brak het contact van Wanda met Heleen ook af. Heleen begon te dementeren en haar man weerde Wanda's bezoeken af. Een paar maanden later stierf hij. Wanda las het in de krant. Ze liet Judith de rouwadvertentie ook lezen. De begrafenis was vrijdagmorgen, de afscheidsdienst zou om halfelf beginnen en de familie kon daarvoor, van halftien tot tien uur, in de aula gecondoleerd worden. Het correspondentieadres was het adres van tante Helga. Judith had zich verbaasd afgevraagd of Tamar weer bij haar in Nijmegen woonde. Ze wilde Tamar haar deelneming betuigen en nam zich voor vrijdag naar de aula te gaan. Maar juist die morgen was het razend druk in de kapsalon en Wanda nam de hele morgen vrij voor de begrafenis. Al had ze geen rouwkaart gekregen en al wist Heleen het niet meer zo goed, zei ze, toch voelde zij zich verplicht nu naast haar vriendin te staan. Dus kon Judith geen vrij krijgen.

Toen Wanda terugkwam, vertelde ze dat Heleen niet bij de begrafenis was geweest. Ze had een paar weken eerder haar heup gebroken en was in een verpleeghuis opgenomen. Wanda dacht dat Tamars relatie voorbij was. Want noch bij het condoleren, noch bij de begrafenis had ze een man naast Tamar gezien. Alleen Helga, een zuster van haar vader was bij haar. En iedereen vond het vreemd, volgens Wanda, dat het adres van Helga op de rouwkaart stond en niet dat van Tamar. Waarschijnlijk was er iets niet in orde met Tamars adres, want ze wilde het ook niet geven toen Wanda erom had gevraagd. Ze zag het als haar plicht Tamar eens te bezoeken, maar Tamar had gezegd: 'Doe geen moeite.' Judith vond het jammer dat Wanda het adres niet had gekregen, nu kon zij Tamar ook geen kaartje sturen. Wel kon ze zich heel goed voorstellen dat Tamar Wanda niet op bezoek wilde. De vrouw stond bij vriend en vijand als nieuwsgierig bekend.

Wat zal Tamar zich ellendig voelen, had Judith gedacht. Vader dood, moeder dement en geen vriend om haar te troosten, alleen die kenau van een tante. Ze vond het heel jammer dat ze toch niet even naar het condoleren was gegaan. Een halfuurtje ertussenuit had Wanda haar wel toegestaan, dacht ze. En zo niet, dan had ze het gewoon moeten nemen.

Een week of wat daarna hoorde ze van Sander over de reünie. Tegelijk zei hij dat hij er geen zin in had. En paar dagen later kreeg Judith een anonieme dreigbrief. Ze was vreselijk van de inhoud geschrokken. De brief stond vol verdachtmakingen en beschuldigingen. Het erge was dat ze er met niemand over durfde te praten, niet met vrienden, niet met familie, zelfs niet met Sander. Of beter gezegd: vooral niet met Sander. Alleen met Tamar zou ze erover kunnen praten, dacht ze. Sommige beschuldigingen betroffen hen beiden. Misschien had

Tamar ook wel zo'n brief gekregen. Het speet Judith nog meer dat ze haar niet gecondoleerd had. Dan was het makkelijker geweest nu contact met haar op te nemen. Toen kreeg ze een vreemd briefje van Herman. Je mag de reünie van de Toptien beslist niet missen, schreef hij. Ik heb uit betrouwbare bron gehoord dat de politie naar aanleiding van nieuwe getuigenissen een paar oude zaken heropend heeft. Het is dus absoluut noodzakelijk dat we goede afspraken maken.

Judith had er geen idee van waar dat op sloeg. Ze liet Sander die brief wel lezen. Hij zei ook niet te weten waar Herman op doelde. Maar een paar dagen later zei hij erover te denken wel naar de reünie te gaan. Als Judith geen zin had, wilde hij eventueel ook wel alleen. Ze twijfelde tot ze op de site zag dat Elsbeth zich aangemeld had. Op datzelfde moment besloot ze ook te gaan. Later bedacht ze dat de reünie ook een mooi excuus was om Tamar op te zoeken. Ze wilde haar heel graag weer als vriendin. Niet omdat ze zonder zat, volgens Sander had Judith zelfs te veel vriendinnen, maar met geen ervan was ze zo vertrouwd als ze ooit met Tamar was geweest. Het had haar veel tijd gekost om achter Tamars adres en telefoonnummer te komen. Toen het maar niet lukte haar via de telefoon te spreken te krijgen, had Judith een vrije zaterdag afgewacht. Ze verwachtte dan de meeste kans te hebben Tamar thuis te treffen. Schrijven was geen optie: stel dat ze niet reageerde. Judith dacht niet dat Tamar haar op de stoep zou laten staan. Toch leek het daar eerst wel op. Gelukkig had ze haar uiteindelijk wel binnengelaten.

Judith heeft geen spijt van haar bezoek, maar ze heeft er ook geen goed gevoel over. Ze had zich stellig voorgenomen gewoon te doen, net alsof er geen kloof van jaren tussen hen gaapte. Dat was niet gelukt. Wel leek Tamar echt blij met haar komst, hoewel Judith later de indruk

kreeg dat ze van Tamar wel weer mocht gaan. Daardoor was ze ook niet aan de brief toegekomen.

Achteraf vindt Judith dat zij veel te overdreven heeft gedaan. Ik was ook zo geschrokken, denkt ze. Tamar zag er echt onverzorgd uit en rondom haar leek alles ook zo verwaarloosd. De tuin stond vol onkruid, de paadjes waren overwoekerd, de stoep was groen uitgeslagen, de bel werkte niet, de keuken was kaal en ongezellig en de kamer rook muf. Verwonderd vraagt Judith zich af hoe het toch bestaan kan dat uitgerekend Tamar zo'n loser is geworden. Tamar had in haar jeugd echt alles mee. Ze had niet alleen ouders die haar aanbaden, maar ook een mooi gezichtje, golvende goudblonde haren, opvallende hemelsblauwe ogen, een goed figuur en... Ze was ook nog lief. Judith zelf was en is gewoon blond, mager en brutaal. Ze werd zelden verwend. Wel moest ze vaak thuis helpen en alles delen met haar twee broertjes en drie zusjes. Ook was ze nooit alleen; een plekje voor zichzelf had ze niet. Tamar wel, die was enig kind, zij had een hele bovenverdieping tot haar beschikking. Haar ouders waren al over de veertig toen ze geboren werd en ze beschouwden Tamar als een wereldwonder. Dat zeiden ze vaak. Ze zeiden ook, waar Judith bij was, dat ze zo blij met haar waren. Ze was dan weleens jaloers. Haar ouders zeiden nooit zulke dingen. Die hadden samen een makelaarskantoor en praatten meestal over de waarde van huizen en gebouwen. Judith vond Tamars vader vroeger wel een aardige man. Hij was leraar en kon leuk vertellen over zijn leerlingen en over zijn jeugd in Nijmegen. Tamars moeder was net een moeder uit een zondagschoolboekje. Ze zat na school te wachten met thee en zelfgebakken koekjes. Op de middelbare school benijdde Judith haar vriendin niet meer. Tamars vader was inmiddels in de VUT en hij controleerde niet alleen elke dag het huiswerk van zijn dochter,

maar ook wat ze verder deed. Judith had veel meer vrijheid. Zodra ze haar school- en huistaken klaar had, kon ze doen wat ze wilde, ook 's avonds. Als ze maar op de afgesproken tijd thuiskwam.

Over elk uur dat Tamar weg wilde, moest ze onderhandelen. En als ze 's avonds ergens naartoe ging, werd ze door haar vader gebracht en gehaald. Alleen naar Judith mocht ze zonder begeleiding, omdat die vlakbij woonde. Tamar kwam vaak even langs, ze kletsten dan wat en luisterden naar cd's van populaire popgroepen. De Backstreet Boys waren hun favoriet en Kevin hun idool. Toen Tamar met Jason begon uit te gaan, gebruikte ze haar bezoeken aan Judith als dekmantel. Weer was Judith jaloers geworden, zelf droomde ze ook al maanden van Jason. Ze had het alleen niet durven zeggen, omdat Tamar al gezegd had dat ze op Jason viel. Veel meisjes waren gek op Jason. Geen wonder, vond Judith toen. Hij was niet alleen bijzonder leuk, maar hij had ook het figuur van een atleet, een mooie kop met blonde krullen, grote donkerblauwe droomogen en een schitterend wit gebit. Judith had er niet echt op gerekend dat Jason haar zou uitkiezen. Ze was er al een tijdje achter dat jongens meer naar haar vriendin keken dan naar haar, Jason ook. Judith bleef hopen, tot ze Jason en Tamar zag zoenen, erg lang en erg innig. Pas toen gaf ze het op. Met de moed der wanhoop lukte het haar te doen alsof ze Sander aantrekkelijker vond dan Jason. Dat viel haar niet zo lang moeilijk, want toen ze haar aandacht naar Sander verlegde, ging ze hem ook echt leuk vinden. Helaas had ze weer pech, want Sander leek alleen oog voor Elsbeth te hebben. Gelukkig werd hij later wel verliefd op haar.

Ze slaagden allemaal: Judith op het nippertje, Tamar met allemaal achten. Geen wonder ook, met zo'n vader, had Judith gedacht. Alle tien gingen ze verder studeren,

de meesten in een andere stad. Daarom ook was hun club uiteengevallen. Rouwig was Judith er niet om. In feite was ze alleen in Sander, Tamar en Jason geïnteresseerd. Het was de bedoeling dat Tamar thuis bleef wonen, haar vader had haar bij de dichtstbijzijnde pabo aangemeld. Judith zou in Amsterdam een opleiding voor haarstyliste en schoonheidsverzorging gaan volgen en daar ook een kamer zoeken. Sander en Elsbeth gingen ook naar Amsterdam, naar de heao, en Jason zou naar een hotelschool in Maastricht gaan.

Judith en Tamar hadden destijds in het voorjaar al afgesproken die zomer samen op vakantie te gaan. Ze wilden een fietstocht langs de Noordzeekust maken en logeren in jeugdherbergen. Hun ouders hadden min of meer hun toestemming gegeven, die van Judith meer, die van Tamar minder. Drie maanden hadden ze voorpret, en dat was het dan. De fietstocht ging niet door. Tamar kwam na de examenfuif bijna twee uur te laat thuis. Volgens haar vader bewees ze daarmee dat ze niet zonder toezicht kon. Dus in plaats van dat de vriendinnen die zomer veel samen optrokken, zagen ze elkaar na de examenfuif nog maar een keer. Tamar vertrok in het begin van de vakantie met haar ouders voor een maand naar Frankrijk en Judith ging een paar weken later met haar familie naar Zeeland. Toen zij terugkwam was Tamar alweer vertrokken, helemaal naar Nijmegen, naar haar tante Helga. Tamars moeder vertelde Judith dat Helga deze vakantie op heel veel dieren moest passen. Daarom had ze Tamar gevraagd haar te helpen. Judith kende die tante wel. Ze runde een dierenhotel en fokte setters. Judith had ooit eens een weekend met Tamar bij haar gelogeed. Ze vond de dieren wel leuk, maar de tante niet. Dat was wederzijds, tante vond Judith veel te mager, dus had Judith waarschijnlijk ano-

rexia en dus was ze een aanstelster. Ze drong Judith voedsel op waar ze van gruwde: brood met spek en gebakken eieren, dikke klonterige pap, kippensoep met een gele vetlaag erop, borden vol aardappelen en groente en grote stukken vlees. Judith griezelt weer nu ze er alleen maar aan denkt. Ze had zichzelf toen beloofd nooit meer naar die tante toe te gaan.

Judith kreeg twee brieven tegelijk van Tamar. In de ene schreef ze dat ze haar studie aan de pabo een jaar uitstelde omdat tante Helga haar nodig had. In de andere stond:

Lieve Judith,

Ik hoop dat het me lukt deze brief ook op de post te doen, want tante let voortdurend op me. Wil je alsjeblieft bij me komen? Ik moet je iets heel belangrijks vertellen. Ik kan het je niet schrijven omdat niemand het mag weten. Je ouders niet en je broertjes en zusjes ook niet. Ik heb vader moeten zweren het tegen niemand te zeggen. Maar ik wil het jou wel vertellen. Jij bent mijn beste vriendin en ik weet dat je een geheim kunt bewaren. Je opbellen kan niet, want tante luistert altijd mee. Ze heeft de telefoon ook voortdurend bij zich, dus ik kan niet stiekem even bellen. Ik ben net een gevangene, ik mag niet weg en er wordt voortdurend op me gelet. Ik ben bang dat tante mijn post ook gaat lezen. Ze heeft mijn brief aan jou (die andere) ook gelezen. Dus als je me terugschrijft, mag je deze brief niet noemen. Zet de datum en het uur dat je komt onder de postzegel. Ik zal proberen je op te vangen. Lukt me dat niet, bel dan maar gewoon aan en doe net alsof je heel moe bent van de lange reis. Tante durft je dan vast niet weg te sturen.

Tamar

JENNE BRANDS

DE VIJFDE REGEL

De zeventwintigjarige Tamar heeft het moeilijk. Ze is onderwijzeres, maar zit zonder baan, en daarbij heeft haar vriend Frank hun relatie verbroken. Tamar voelt zich alleen. Het wordt nog erger als ze een anonieme dreigbrief ontvangt, maar niemand heeft met wie ze daarover kan praten. Schoolvriendin Judith doorbreekt Tamars isolement. Het lukt haar om Tamars kijk op het leven bij te stellen. Zozeer, dat Tamer op een avond haar handen vouwt om te bidden. Omdat ze niet weet wat ze moet bidden, bidt ze het Onze Vader. Maar bij de vijfde regel stopt ze. Er is haar zoveel onrecht aangedaan, dat het vergeven van de naaste haast onmogelijk lijkt. Pas wanneer Tamar de geheimen uit haar jeugd ontrafeld heeft, hervindt ze haar kracht.

Jenne Brands schreef een aangrijpend relaas over eenzaamheid en verloren vertrouwen. Eerder schreef zij, naast diverse kinderboeken, de romans *Schakels* en *Waar is mijn kind?*

NUR 301

ISBN 978-90-205-2956-2

9 789020 529562

Zomer & Keuning

www.kok.nl